

Sygn. akt VIII Gz 338/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie :

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska-Grzelczak

SR del. Anna Górnik

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko L. R.

o przywrócenie naruszonego posiadania

w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 12 lipca 2016r., sygn. akt X GC 1141/16

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek o zabezpieczenie.

SSO N. Pawłowska-Grzelczak SSO P. Sałamaj SSR del. A. Górnik

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 lipca 2016 roku powódka M. G. wniosła przeciwko pozwanemu L. R. o przywrócenie utraconego przez nią na skutek naruszenia przez pozwanego posiadania nieruchomości działki nr (...) położonej w P. przy ul. (...), poprzez nakazanie pozwanemu usunięcia: ogrodzenia, pojazdów i innych przeszkód ograniczających przejazd przez działkę nr (...) do nieruchomości powódki – działka (...). Jednocześnie powódka wniosła o zabezpieczenie poprzez nakazanie pozwanemu usunięcia z terenu działki (...) oznaczonego na załączonej mapce kolorem zielonym ogrodzenia, pojazdów i wszelkich innych przeszkód ograniczających przejazd samochodów – na czas trwania procesu.

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie zabezpieczył roszczenie powódki przeciwko pozwanemu poprzez zobowiązanie pozwanego do usunięcia z terenu działki nr (...), położonej w P. przy ul. (...), pojazdów i wszelkich innych przeszkód uniemożliwiających powódce wykonywanie przysługującej jej służebności przejazdu i przechodu poprzez ograniczenie przejazdu samochodów do działki stanowiącej własność powódki nr (...) położonej w P. przy ul. (...)– na czas trwania postępowania.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż w dniu 1 lipca 2016 roku powódka wniosła do Sądu pozew o ochronę naruszonego posiadania. Wraz z pozwem strona powodowa wniosła o zabezpieczenie powództwa poprzez zobowiązanie pozwanego do usunięcia z terenu działki nr (...) położonej w P. przy ul. (...), pojazdów i wszelkich innych przeszkód

uniemożliwiających powodce wykonywanie przysługującej jej służebności przejazdu i przechodu poprzez ograniczenie przejazdu samochodów do działki stanowiącej własność powódki nr (...) położonej w P. przy ul. (...) – na czas trwania postępowania

W dalszej części wskazano, iż zgodnie z art. 738 k.p.c. sąd rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie, zaś zgodnie z przepisem art. 730 § 1 k.p.c. w zw. z art. 730¹ § 1 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny każda strona lub uczestnik postępowania może żądać udzielenia zabezpieczenia, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Zaznaczono nadto, iż artykuł 730¹ k.p.c. wymaga uprawdopodobnienia roszczenia. Uprawdopodobnienie roszczenia oznacza jedynie wykazanie jego prawdopodobieństwa. Przy ocenie prawdopodobieństwa roszczenia nie można abstrahować od tego, czy fakty przytoczone przez uprawnionego tworzą to roszczenie w świetle przepisów prawa. Wiarygodność dotyczy, więc nie tylko podstawy faktycznej, ale i prawnej roszczenia. Uprawdopodobnienie, jako instytucja kodeksu postępowania cywilnego, odnosi się do sytuacji, w których ustawa procesowa nie wymaga ustalenia twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz zadawała się mniejszym stopniem pewności - uprawdopodobnieniem tych twierdzeń. Uprawdopodobnienie w odróżnieniu od dowodu nie daje, zatem pewności, co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, ale sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne. Uprawdopodobnienie stanowi podstawę dla rozstrzygnięcia o przesłankach zabezpieczenia i wymaga przedsięwzięcia stosownych czynności procesowych, a tym samym nie może opierać się na samych twierdzeniach strony. Ciężar uprawdopodobnienia spoczywa na tym, kto z przywołanych twierdzeń faktycznych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), z tą różnicą, że zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne (art. 243 k.p.c.).

Dokonanie wstępnej analizy złożonych przez stronę powodową dokumentów pozwala, zdaniem Sądu Rejonowego, na przyjęcie, iż istnienie roszczenia zostało uprawdopodobnione poprzez dowody z dokumentów w postaci odpisów ksiąg wieczystych nieruchomości obciążonej oraz nieruchomości władnącej, umowy sprzedaży wraz ustanowieniem służebności gruntowej, dokumentacji fotograficznej obrazującej nieruchomość powódki i nieruchomość pozwanego oraz znajdujące się na posesji zaparkowane pojazdy. Tym samym strona powodowa uprawdopodobniła, że działania pozwanej utrudniają jej – ponad przeciętną miarę – wykonywanie przysługującej jej służebności przejazdu i przechodu oraz korzystanie z należącej do niej nieruchomości. Ostateczna ocena tych dowodów nastąpi po ich przeprowadzeniu.

W ocenie Sądu I instancji istnieje także po stronie powodowej interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Zgodnie z przepisem art. 730¹ § 2 k.p.c. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia może wyrażać się także w potrzebie uzyskania natychmiastowej ochrony prawnej o treści nieróżniącej się od ochrony żądanej w merytorycznym postępowaniu w sprawie. W tych przypadkach celem zabezpieczenia jest antycypacja przyszłego merytorycznego orzeczenia, czyli prowizoryczne zaspokojenie uprawnionego. Takie zaspokojenie może wchodzić w grę w sprawach, w których zapadają orzeczenia zdadne wprawdzie do egzekucyjnego wykonania, ale, w których sens ochrony prawnej wyraża się w tym, aby jak najszybciej przerwać albo zapobiec bezprawnym działaniom, np. w sprawach o zaniechanie czynności. W takich przypadkach przy zabezpieczeniu nie chodzi wcale o zapewnienie wykonalności wyroku w drodze egzekucji, ta zresztą najczęściej nie budzi wątpliwości. Chodzi zaś o to, że zakaz wynikający z przyszłego orzeczenia pojawi się zbyt późno, przez co uprawniony poniesienie skutki niedozwolonych działań przeciwnika. W tych przypadkach zabezpieczenie może polegać na wydaniu określonych zakazów, a nawet nakazów.

Przedstawiony przez stronę powodową stan faktyczny niniejszej sprawy wskazuje, w ocenie Sądu Rejonowego, że na skutek działalności strony pozwanej (zaparkowanie pojazdów i postawienie innych ruchomości) powódka utraciła możliwość pełnego korzystania z przysługujących jej służebności. Nie przesądzając wyniku postępowania w niniejszej

sprawie Sąd uznał więc, że do czasu jego zakończenia roszczenie strony powodowej powinno zostać zabezpieczone w sposób wskazany w sentencji niniejszego postanowienia.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany wnosząc o jego uchylenie. Wskazał na naruszenie art. 730¹ §1 k.p.c. w zw. z art. 738 k.p.c. W uzasadnieniu wskazano, iż powódka nie twierdziła, ani nie dowodziła by korzystała z działki powoda w części objętej żądaniem tj. w zakresie przyszłej hipotetycznej służebności gruntowej. Ponadto wskazał, iż na części działki objętej żądaniem nie znajdują się żadne rzeczy należące do pozwanego. Zaznaczono także, iż zabezpieczenie obejmuje całą działkę (...), a nie część objętą żądaniem. Pozwany wskazał także, iż powódka próbuje zagarnąć teren należący do pozwanego, przez co naraża pozwanego na straty w prowadzonej przez niego działalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione.

W ocenie Sądu nie uprawdopodobniono bowiem roszczeń mających podlegać ochronie przez udzielenie zabezpieczenia i interesu prawnego (art. 730¹ k.p.c.).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii przesłanek oceny uprawdopodobnienia twierdzeń faktycznych w postępowaniu cywilnym przypomnieć należy, że ta definiowana w art. 243 k.p.c. instytucja polega na dopuszczalności ustalania przez Sąd faktów istotnych dla sprawy z odstępstwem od wynikających z ustawy przepisów o postępowaniu dowodowym. Innymi słowy - w przypadku, gdy ustawa wymaga uprawdopodobnienia a nie udowodnienia jakiegoś faktu, Sąd może czynić ustalenia faktyczne bez zachowania szczegółowych reguł dowodowych przewidzianych przez k.p.c. Zatem jeśli przepisy k.p.c. dopuszczają możliwość poprzestania na uprawdopodobnieniu istotnego dla przebiegu postępowania faktu, strona nie musi przedstawiać dla osiągnięcia oczekiwanych przez siebie skutków procesowych dowodów rozumieniu przepisów k.p.c., zaś sąd nie ma obowiązku przeprowadzania postępowania dowodowego z zachowaniem reguł i gwarancji wynikających z przepisów prawa dowodowego. Dopuszczalność ograniczenia się jedynie do uprawdopodobnienia nie upoważnia jednak strony do poprzestania na dokonaniu przytoczeń faktycznych (twierdzeń o faktach) i nie zwalnia od obowiązku przedstawienia (dla poparcia swoich twierdzeń faktycznych) takich środków (np. notatek nie będących dokumentami czy oświadczeń pisemnych osób trzecich zastępujących zeznania świadków itp.), które (mimo że nie stanowią w rozumieniu k.p.c. dowodów przytaczanych przez stronę okoliczności faktycznych) pozwalać powinny Sądowi na weryfikację twierdzeń strony o faktach i nabranie przekonania co do znacznego ich prawdopodobieństwa (por. np. K. Piasecki, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Tom I Warszawa 1996, s. 812- 813).

W orzecznictwie przyjmuje się, że roszczenie, o którym mowa w art. 730¹ § 1 k.p.c. jest uprawdopodobnione, jeśli bez głębszego wnikania we wszystkie możliwe aspekty faktyczne i prawne sprawy, istnieje na pierwszy rzut oka znaczna szansa, że w świetle przytoczonych przez wnioskodawcę twierdzeń faktycznych popartych dowodami lub środkami nie będącymi dowodami w rozumieniu k.p.c. (przykładowo pisemne oświadczenia świadków, prywatne ekspertyzy) przysługuje ono osobie uprawnionej.

W niniejszej sprawie dla uzasadnienia interesu prawnego powódka wywodzi, że przysługuje jej roszczenia z art. 344 §2 k.c. i art. 347 k.c. a brak zabezpieczenia spowodowałby uniemożliwienie powódce wykonywanie działalności gospodarczej. Z twierdzeń wniosku i pozwu nie wynika jednocześnie jednoznacznie w jakim zakresie powódka korzystała z nieruchomości obciążonej i w jakim zakresie została pozbawiona jej posiadania. Nie uprawdopodobniają tych twierdzeń także przedstawione dowody, w tym zdjęcia dołączone do pozwu. Wskazać należy, iż na okoliczność stanu ostatniego posiadania i jego naruszenia powódka zawnioskowała do przesłuchania sześciu świadków. Bez antycypowania ich zeznań na obecnym etapie postępowanie nie sposób uznać, iż samo zgłoszenie dowodu w tym zakresie uprawdopodobnia roszczenie.

Odnosząc się do dalszych twierdzeń powódki zauważyć należy, że twierdzi ona, że przez nieruchomością pozwanego wiedzie droga dojazdowa i teren do zawracania dla większych pojazdów do stacji paliw usytuowanej na działce

powódki. Z twierdzeń wniosku nie wynika więc w ogóle, by obecnie powódka władała nieruchomością 86/1– a więc prowadziła na niej działalność i pobierała pożytki, czy też przejawiała jakiegokolwiek inne zachowania wskazujące na wykonywanie prerogatyw właścicielskich, czy też właściwych dla posiadania zależnego w stosunku do tej nieruchomości.

W świetle twierdzeń wniosku przyjąć należy, że powódka korzysta z nieruchomości jedynie w sposób odpowiadający służebności przejazdu (przechodu) łącząc poprzez drogę biegnącą na części nieruchomości objętej wnioskiem swoją nieruchomość z drogą publiczną. Uprawdopodobniono zatem jedynie co najwyżej posiadanie służebności w ogóle (art. 352 k.c.). Jednak i w tym zakresie twierdzenia pozwu są dość ogólne, zaś dołączona mapka z oznaczeniem kolorem zielonym obszarem, który powódka uznaje za objęty jej posiadaniem, nie koresponduje na tym etapie postępowania z pozostałymi dowodami w zakresie pozwalającym uznać te twierdzenia za uprawdopodobnione.

W dalszej kolejności zwrócić należy uwagę na to że brak jest jakiegokolwiek uprawdopodobnienia również tego, by słupki zamontowane przez pozwanego, czy parkujące pojazdy, kolidowały z władztwem wykonywanym w zakresie służebności. W szczególności nie uprawdopodobniono, by przeszkody te obejmowały swoim zakresem ciąg komunikacyjny prowadzący do nieruchomości powódki. Pozwany temu zaprzeczył, a powódka poza powołaniem twierdzeń, nie przedstawiła na tym etapie procesu żadnych środków uprawdopodobniających takie zaszłości. Poprzestała na przedstawieniu w istocie nieczytelnego rysunku sytuacyjnego oraz projektu wydzielenia, bez związku z twierdzeniami o tym, że pozwany swoimi działaniami naruszył istniejący ciąg komunikacyjny, a nie tylko planowany czy postulowany przez powódkę.

Z przedstawionych przyczyn nie można uznać, by uprawdopodobnienie roszczenia o ochronę naruszonego posiadania z art. 344 k.c.

Niezależnie od powyższego powódka nie uprawdopodobniła interesu prawnego w żądaniu zabezpieczenia w sposób wnioskowany w pozwie.

Zgodnie z treścią art. 730¹ § 3 k.p.c. przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę.

Udzielone zabezpieczenie ma za zadanie stabilizować prawa i obowiązki stron jedynie na czas procesu a zatem ma charakter wyłącznie tymczasowy. Udzielone zabezpieczenie nie przesądza o trwałym uregulowaniu stosunków pomiędzy stronami, natomiast ma usunąć niebezpieczeństwo szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionej skutków. Sąd I instancji w sposób nieprecyzyjny określił obowiązki obowiązanego na czas trwania procesu. Zobowiązano bowiem pozwanego do usunięcia z terenu działki (...) pojazdów i wszelkich innych przeszkód uniemożliwiających powódce wykonywanie przysługujących jej służebności. Należy mieć przy tym na uwadze, iż powódka nie określiła precyzyjnie w jakim zakresie przysługuje jej służebność. Co więcej niniejszym powództwem żąda przywrócenia posiadania nieruchomości działki (...). Z samego żądania pozwu wynika, iż powódka wskazuje na posiadanie całej nieruchomości pozwanego, a nie tylko ściśle określonej jej części będącej przedmiotem służebności. Wskazanie więc w postanowieniu o zabezpieczeniu tak szerokiego i jednocześnie ogólnego jego zakresu prowadzić może do niczym nieuzasadnionego pozbawienia pozwanego możliwości prowadzenia działalności na całej nieruchomości. To powódka bowiem będzie subiektywnie wskazywać, które pojazdy i przeszkody w jej ocenie utrudniają jej korzystanie z służebności i samodzielnie decydować o zakresie władztwa pozwanego nad swoją rzeczą. Przy oczywistym konflikcie stron taki sposób zabezpieczenia nadmiernie obciążałby obowiązanego.

W związku z powyższym, na podstawie art. 397 § 2 w zw. z art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia, dokonując zmiany zaskarżonego orzeczenia. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeknie Sąd Rejonowy w orzeczeniu kończącym.

SSO N. Pawłowska-Grzelczak SSO P. Sałamaj SSR del. A. Górnik

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. Z (...) (...)